

Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip, Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsisip, qularnaveeqqusiisarneq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsisip aamma aappariinnerup inatsisitigut sunniuteqarnera pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqarsimasup allanngortinneqarneri pillugit inatsimmut missingiutip (Eqqartuussivinnut 2024-imiit 27 ilanngullugu ukiunut arlalinnut isumaqatigiissutip ilaanik naammassinnineq) Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit akuersissutigineqarnissaa pillugu Inatsisartunut aalajangiiffigisassatut siunnersuut

(Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq)

Saqqummiussissut

(Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Eqqartuussivinnut ukiunut 4-nut sivilissuseqartumik qallunaat naalakkersuisui 2023-imi novemberimi isumaqatigiissusiorput isumaqatigiissummilu eqqartuussiviit suliat amerliartuinnavinnerannik, sulianik suliarinnittarnermi piffissap atorneqartartup sivilissoorujussuuneranik aamma it atorlugu ikorfartorneqarnermut tunngatillugu kingulerunnermik unammillernartoqartitsitsinerisa isumagineqarnissaat ukkatarineqarpoq. Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarfiup patajaallisaavigineqarnissaanut 50 mio. kr.-it immikkoortinneqarput.

Isumaqatigiissutip naammassineqarnissaata qulakkeerneqarnissaa, siunnersuutip massuma siunertaraa. Eqqartuussivinni sulisutigut isumalluutit amerlanerusut aamma unnerluunneqartup eqqartuunneqartullu illersorneqarnissaanut siunnersorneqarnissaanullu patajaallisaaneq uani pineqarput.

Nunatsinni Eqqartuussivimmi digitaliusumik eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuisarneq siunnersuutip periarfissiissutigissavaa, soorlu aamma, tassunga tekniskiusumik periarfissat inissikkiarpata, digitaliusumik attaveqatigiinnerup atorneqarnissaata qulakkeerneqassasoq. Nalunaarsuisarnermik systemi, kalaallisut oqaasertalerlugu atorneqarsinnaalersinneqarluni ineriartortinneqarpat, eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuineq digitaliusumik ingerlanneqartoq aatsaat atuutilissasoq, Naalakkersuisut qallunaat naalagaaffiannut nalunaarutigaaat. Naalakkersuisunit akuerineqartussanngorlugu saqqummiussisoqarsimatinnagu, eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuisarneq digitaliusumik ingerlanneqartoq pillugu aalajangersagaq taamaammat aallartinneqassanngilaq, kisianni inatsit manna atorlugu periarfissamut periarfissaliissut pilersinneqassaaq.

Sumiiffinni eqqartuussisut eqqartuussivinnilu allatsit amerlanerusut ilinniartinneqarnissaat atorfinitsinneqarnissaallu pillugit suliniutit ukiunut arlalinnut isumaqatigiisummi ilaapput, soorlu aamma eqqartuussivinnut nutserisunik amerlanerusumik atorfinitsitsisoqassasoq. Suliniutit taakku kisianni inatsisit allangortinneqarnissaannik piumasaqaatitaqanngillat. Kisianni Nunatta Eqqartuussisuuneqarfiani sulisutigut isumalluutit nunap eqqartuussisuuneranik suli ataatsimik amerlineqarnerat inatsisit allangortinneqarnissaannik kinguneqarpoq. Allanguineq taanna taamaammat inatsisissami ataatsimoortumi ilaavoq.

Inuk tarnikkut katsorsarneqartussatut imaluunniit napparsimavimmi, paaqqinniffimmi inissinneqartussatut imaluunniit tigummigallagassatut eqqartuunneqarpat, eqqartuunneqartumut ikiuuttussamik toqqammavigisassamik eqqartuussivik ivertitsissaaq. Toqqammavigisassaq eqqartuunneqartup qanoq issusia pillugu tusagaqartarnissani isumagissavaa, aamma inissinneqarnerup akuliunnerillu allat pisariaqartinneqartumik sivilunerunnginnissaat isumagissallugu. Ullumikkut Danmarkimi Københavnimi Kalaallit Illuanni pigineqartoq assigalugu, Kalaallit Nunaanni toqqammavigisassanut ataqatigiissaarisumik pilersitsisoqarnissaa pillugu aalajangersakkamik taamaammat inatsisissatut siunnersuut imaqarpoq. Toqqammavigisassanik ataqatigiissaarisup toqqammavigisassat ilinniartinneqarnerat siunnersorneqarnerallu suliarissavaa.

Taama oqaaseqarlutik immikkoortup Inatsisartuni suliarineqarnissaanut Naalakkersuisut tunniuppaat.